



Innehåll:

Sid 2-3 Laboratoriemedicin

- Allmän information

Sid 4 Blodcentralen

- Fler fall av felaktig provtagning . . .

Sid 5 Klinisk genetik

- Information angående de nya remisserna

Sid 6 Klinisk kemi

- Ny metod för Cannabis och Kokainverifikation

Sid 7-9 Klinisk mikrobiologi

- Antikroppstest mot SARS-CoV2 (Covid-19)
- Längre svarstider för D/L arabinitolkvot i urin
- Fortsätt ta prov för klamydia och gonorré under covid-19 utbrottet

Sid 10 Klinisk patologi

- Ackrediteringens omfattning
- Hantering av avlidna

Skicka prover rätt i rörposten

För en säkrare hantering av prover i rörposten har rutiner i Umeå och Skellefteå uppdaterats

Umeå: För en säkrare hantering av prover i rörposten har bubbelplasten i transportlådan för långa prover, ersatts med en zippåse.

- Placera provet i medföljande Zippåse.
- Separera blodprover från övriga prover, använd separata påsar eller skicka i flera omgångar. **Förslut påsen ordentligt för att undvika eventuellt läckage.**
- Rulla ihop och placera i transportlådan. Stäng locket ordentligt.

Dokumentet "Hanteringsrutin för prover och remisser till Laboratoriemedicin Umeå" har uppdaterats, se "Rörpost - hanteringsrutin vid provsändning till Laboratoriemedicin".



Zippåse kan beställas via Mediq artikelnummer 1030 om större mängd önskas eller hämtas vid gemensam provinlämning om det gäller enstaka.

Skellefteå: För en säkrare hantering av mikrobiologiska prover i rörposten, använd en plastpåse som försluts, rulla ihop den och lägg i bubbelplasten. Blodprover kan läggas direkt i bubbelplasten som tidigare.

Nytt dokument "Hanteringsrutin för prover och remisser till Laboratoriemedicin Skellefteå" finns nu på provtagningsanvisningarna under "Rörpost - hanteringsrutin vid provsändning till Laboratoriemedicin".

Linda → Vård → Handböcker → Provtagningsanvisningar → Länk till provtagningsanvisningar → Provtagningsanvisningar → Transport → Transport → Rörpostsystem för NUS → *Välj PDF för respektive ort*

Laboratoriemedicin**Allmän information****Information från Laboratoriemedicin Västerbotten - Avvikelser**

Ett antal avvikelser har inträffat gällande användande av för gamla provtagningskärl. Detta gäller just nu främst utgångna kärl för gynekologisk cellprovtagning.

Vänligen se över eventuella lager och kassera utgången provtagningsmaterial för att säkerställa att korrekta analysresultat kan svaras ut.

Blodcentralen090-785 3728

Information från blodcentralen

Tyvärr ser vi att antalet fall av felaktig provtagning har ökat senaste åren.

Då provtagning inför transfusion har en viktig säkerhetsfunktion önskar vi att alla följer provtagningsanvisningarna. Gå gärna utbildning i transfusionsmedicin som hittas på laranderegion.se och om ytterligare information önskas kommer personal från blodcentralen gärna och informerar om syftet med provtagningen och hur vi kan jobba för att minska risken för fel.

Kontakta då sektionschef Jenny Käck telefon 090-785 3728 eller 070-655 22 69

Jenny.kack@regionvasterbotten.se

Information angående de nya remisserna – Klinisk genetik

Enligt tidigare information i Labnytt nr 1-2019 har Klinisk genetik bytt remiss. En remiss har blivit tre och uppdelningen är gjord för att kunna skilja proverna åt i vårt interna flöde och på så vis effektivisera hanteringen.

Det finns tre olika remisser, beroende på frågeställning:

- UL2001** Konstitutionella sjukdomar – för genetisk analys av ärftliga sjukdomar.
- UL2002** Fosterdiagnostik – för genetisk analys av foster.
- UL2003** Hematologiska sjukdomar – för analyser kopplade till diagnos eller uppföljning av hematologiska sjukdomar.

Remisserna finner ni här:

<https://regionvasterbotten.se/for-vardgivare/behandlingsstod-och-vardriktlinjer/laboratoriemedicin/remisser>

De finns både som elektroniskt ifyllbara (via blanketthotellet i Region Västerbotten) och i pdf-format.

OBS! Har ni gamla remisser liggande ber vi att ni kasserar dessa.

På remisserna finns olika frågor, som behöver besvaras för att ge oss information, viktig för att vi ska kunna hantera proverna på bästa sätt och utföra nödvändiga analyser.

Fyll noga i:

- **Beställare/svarsmottagare**
Detta för att både svar och debitering av analyskostnad ska komma till rätt ställe. Använd gärna streckkodsetikett.
- **Patientens ID-uppgifter**
Använd streckkodsetikett för att undvika avvikelser och onödig omtagning av prov.
- **Vilket material som skickats in – hur många rör och av vilken typ.**
Detta för att vi ska veta att vi fått in allt material som finns provtaget från patienten.
- **Vad undersökningen avser**
Detta för att vi ska kunna avgöra hur proverna ska behandlas och vilka analyser som ska utföras.
- **Indikation/frågeställning**
Detta för att remissvaret ska ge den information ni eftersöker. I förekommande fall relevanta laboratorievärden vilket kan avgöra hur proverna ska behandlas.
- **I förekommande fall graviditetsvecka**
Detta för att prioritering av analyser ska kunna göras på rätt sätt, så att svar finns i tid för nödvändiga beslut.
- **Biobanksfrågan**
Vid nej, be patienten fylla i NEJ-talong, som skickas med.

Vid frågor kontakta:

Magnus Burstedt
Medicinsk chef
090-785 28 58

Katarina Lundström
Avdelningschef
090-785 39 93

Lena Östman
Sektionschef
090-785 37 10

Ny metod för Cannabis-och Kokain-verifikation

Från och med 2020-05-11 och 2020-05-13 verifieras cannabis respektive kokain med nya metoder. Från att ha verifierats med gaskromatografi-masspektrometri (GCMS) kommer framgent vätskekromatografitandem-masspektrometri (LC-MS/MS) användas. Med LC-MS/MS mäts liksom tidigare kokainmetaboliten bensoylekgonin samt cannabismetaboliten THC-syra. Praktiskt innebär ovanstående ej några noterbara förändringar för sjukvården/beställande kund. Samma cut-off gränser som tidigare gäller.

Liksom tidigare finns kokain och cannabis-analyserna att beställa i RoS under Droger. Samma rutiner gäller där drogprovet först analyseras med en immunokemiskt baserad screeningsmetod för att vid positivt screeningsresultat verifieras masspektrometriskt.

Provtagning: Använd 2 st 6 mL vacutainerrör, plast, för urinprovtagning

Provmaterial: Urin, pH 5-8

Provolym: 2x6 mL

U-kreatinin analyseras i samband med screeningsteget av drogerna.

Tolkning:

Liksom tidigare kommer negativt utfall vid screening svaras ut "Ej påvisbart". Vid positiva screeningsresultat analyseras provet vidare med LC-MS/MS för att verifiera förekomst av drogmetabolit (se ovan). Vid positiv verifiering svaras provet ut "Påvisbart", respektive "Ej påvisbart" vid negativt resultat. Dock går inga numeriska värden ut till kund, om denna inte explicit (skriftligen) begär detta. Om kund begär numeriskt värde omräknas detta först till ett kreatinin-korrigerat värde.

Klinisk mikrobiologi

090-785 11 25

*Version 1 publicerad på LINDA samt hemsidan den 15 maj 2020*2020-05-28 **Version 2****Antikroppstester mot SARS-CoV-2**

Klinisk Mikrobiologi erbjuder nu antikroppstester mot SARS-CoV-2 på medicinsk indikation. Testet bygger på påvisande av IgG-antikroppar som påvisas i blodprov tidigast 8-11 dagar efter insjuknande och optimal provtagning är 2-3 veckor efter insjuknande. Viktigt att insjuknandedatum eller misstänkt insjuknandedatum anges på beställningen i de fall detta är möjligt.

Provtagningsanvisningar: Se laboratoriets/regionens provtagningsanvisningar
<http://intranet.vll.se/appl/qnova/qnwebportal.nsf>

Beställning: Elektronisk via RoS (remiss och svar)

Analysstart: 2020-05-18

Observera – KRYSSA RÄTT!!!

Vid beställning finns två alternativ:

S-SARS CoV2 IgG = Patient

S-SARS CoV 2 IgG = Personalscreening

Överlåter analysval till laboratoriet					
Antikroppar i CSV	Serologi Bakteriologi	Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening)	Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination)	Serologi Parasitologi	Serologi Virologi
S-Adeno		S-Chl. pneumoniae	S-Chl. psittaci		S-CMV- Bärarskap (IgG)
S-CMV- Hotande föräldabörd		S-CMV- Sjukdom	S-EBV- Bärarskap (IgG)		S-EBV- Sjukdom
S-Entero		S-HSV- Bärarskap (IgG)	S-HSV- Sjukdom		S-Influensa A och B
S-Mycoplasma		S-Morbili- Immunitet	S-Morbili- Sjukdom		S-Parotit- Immunitet
S-Parotit- Sjukdom		S-Parvo B19	S-Puumala		S-Rubella- Immunitet
S-Sindbis/Ockelbo		S-TBE	S-Toxoplasma		S-VZV- Bärarskap (IgG)
S-VZV- Sjukdom		S-Övrig serologi	Överlåter analysval till laboratoriet		S-Arkivering av provmaterial
S-SARS CoV-2 IgG		S-SARS CoV-2 IgG Personalscreening			

Umeå den 28 maj 2020

Tor Monsen
 Medicinsk chef
 Klinisk Mikrobiologiska laboratoriet
 Norrlands Universitetssjukhus

Bert Blomqvist
 Överläkare
 Områdesansvarig virusserologi
 Norrlands Universitetssjukhus

Längre svarstider för D/L-arabinitolkvot i urin

Från 1:a juni analyseras D/L-arabinitolkvot i urin två gånger per vecka och svarstiden blir därför längre. Vi är numer det enda laboratoriet i Sverige som utför analysen och vid eventuella driftstörningar kan vi tillfälligt bli tvungna att göra uppehåll i diagnostiken. I så fall besvaras remissen med en kommentar om att analysen för tillfället inte kan utföras och att annan diagnostik rekommenderas. Vi informerar också på vår hemsida. Sedan 1:a april 2020 är analysen inte längre ackrediterad, eftersom jämförelselaboratorium saknas.

D/L-arabinitolkvot i urin kan användas vid misstanke om djup jästsvampinfektion. Djup jästsvampinfektion drabbar främst neutropena patienter och patienter som får långvarig intensivvård. Metoden har bäst känslighet hos barn som inte får azolprofylax, hos övriga patienter är känsligheten låg. Vid misstanke om djup jästsvampinfektion ska odlingar tas från relevanta provtagningslokaler inklusive blododling. Vi kan skicka prov till referenslaboratorium för DNA-påvisning av Candida i EDTA-blod och svampantigentest (beta-D-glukan) i serum.

Fortsätt ta prov för klamydia och gonorré under covid-19-utbrottet

Klamydia och gonorré är allmänfarliga infektioner enligt smittskyddslagen och provtagning ska ske i samma utsträckning som tidigare. Klamydia ökade kraftigt i Västerbotten 2019.

Provtagningsset och reagenser för klamydia- och gonorréprov i Västerbotten kan inte användas för covid-19-diagnostik.

Standardprovtagning på mottagning eller via www.klamydia.se räcker för de flesta:

- Urinprov för personer med penis som har haft vaginalsex
- Vaginalprov för personer med vagina som har haft vaginalsex

Ibland behövs provtagning från rektum och svalg och prov för syfilis, HIV och hepatit. Kontakta STD-mottagningen i Umeå vid primär misstanke om syfilis eller gonorré och om patienten har symtom som sår, utslag eller varig flytning.

Vid behov av provtagning för *Mycoplasma genitalium* rekommenderas kontakt med STD-mottagningen i Umeå. Om provtagningsset saknas för *Mycoplasma genitalium* har STD-mottagningen en särskild rutin, rådgör med dem.

Information från Klinisk Patologi

Laboratoriemedicins verksamhet styrs av en rad kvalitetsstandarder och föreskrifter, ytterst SS-EN ISO 15189.

När det gäller provsvar från Klinisk Patologi återfinns fullständig information om ackrediteringens omfattning i provtagningsanvisningarna:

<https://www.regionvasterbotten.se/for-vardgivare/behandlingsstod-och-vardriktlinjer/laboratoriemedicin>



Hantering av avlidna

Nu finns en anvisning om vad man ska tänka på kring hanteringen av avlidna. Bland annat vad som ska finnas på remiss och bårhusmeddelande, identifiering, hantering av CVK och katetrar med mera. Läs gärna i provtagningsanvisningarna under kapitel "Allmän information" och "Hantering av avlidna", dokument nummer 290.